

„Jest“ – co to znamená?

Pokusme se na konkrétním příkladu demonstrovat dvojí odlišný význam našeho výroku, že něco „jest“ (nebo naopak že „není“). Řekněme, že tři děti hrají v „kuličky“; každé má dvě kuličky do jedné hry. Po prvním házení je výsledek takový, že v důlku jsou dvě kuličky, velmi blízko důlku je jedna další kulička, a poslední tři kuličky jsou velmi daleko od důlku. Ve všech těchto možnostech jsme užili slovesných tvarů „jsou“ nebo „je(st)“. Předběžně předpokládejme, že každou kuličku můžeme považovat za samostatné „jsoucno“. Můžeme za takové jsoucno považovat také dvojici kuliček, zdařilo umístěných do důlku? Můžeme za takové jsoucno považovat celou šestici kuliček, použitých pro jednu hru? Co vlastně vypovídáme, když řekneme, že dvě kuličky „jsou“ v důlku, resp. že dvojice kuliček „je“ v důlku? To, že ty dvě kuličky jsou v důlku, nehodláme zpochybnit – ochotně připouštíme, že v tom důlku opravdu „jsou“. Chceme však objasnit, proč nám to nějak nestačí, abychom je jakožto dvojici považovali ze stejné jsoucno, za jaké považujeme jednotlivou kuličku osamocenou. A chceme to porovnat třeba s tím, že strom, který má pět hlavních větví, můžeme nadále považovat za „jeden“ strom (a nikoli třeba za množinu pěti hlavních větví, jednoho kmene a souboru všech kořenů).

(Písek, 160521-1.)